

Vaše značka MZDR 46771/2017-8/OPR
Sp. zn. 20/2017/NZ/MLU
Č. j. KVOP-25521/2018
Datum 12. června 2018

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch
ministr
Ministerstvo zdravotnictví
Palackého nám. 4
128 01 Praha 2

Vážený pane ministře,

dopisem ze dne 5. června tohoto roku jste mi poskytl vyjádření ke zjištěním ze systematické návštěvy Psychiatrické nemocnice Kosmonosy. Návštěva proběhla v roce 2017 a přinesla poznatky o vážném riziku špatného zacházení, konkrétně na odděleních A12 a A16 a v celé nemocnici specificky při zvládnutí neklidného a agresivního chování nemocných. Po delší písemné komunikaci nad zprávou z návštěvy a jednání v březnu tohoto roku, kterého jsem se osobně účastnila, přikročilo Ministerstvo zdravotnictví k facilitaci nápravy. Informujete mě, že jste s ředitelkou nemocnice předjednali, že ke zlepšení stavu bude třeba přijmout sérii opatření ve čtyřech oblastech. Do poloviny července plánujete jejich jasné stanovení a časové ukotvení. Toto Vaše sdělení velmi vítám a jsem potěšena, že předvídaná opatření mají potřebnou šíři k tomu, aby nastalo podstatné zlepšení. Využijte časového prostoru, který nyní ve Vašem plánu je, a předznamenujte, co považujete za prioritu či možný kámen úrazu.

K omezení používání síťových lůžek v nemocnici se nemohu vyjádřit, neboť nevím, jaká opatření provázela jejich stažení z některých pracovišť, aby nebyla jednoduše nahrazena použitím jiných omezovacích prostředků. Očekávám, že v plánu opatření vedení nemocnice toto nepomine a poskytne realistickou vizi. Co se týká navýšení ošetrovatelského personálu, podotýkám, že už před rokem vnímalo vedení nemocnice situaci jako neuspokojivou a uvádělo pro to objektivní důvody. Proto má-li být řeč o nějakém posunu, musí být v avizovaném plánu jasné stanovení, jaké kroky vedení nemocnice nebo zřizovatel učiní a jaký nový dopad od nich očekává. Jinak by šlo jen o opisování známých faktů. Třetí oblastí vytyčenou ke změně je přechodné omezení protitoxikomanických ochranných léčeb s tím, že je nutno projednat to s příslušnými soudy. Ředitelka nemocnice mi sdělila, že od srpna 2017 činí kroky k ukončení protitoxikomanického a protialkoholního ochranného léčení a za tím účelem se obrátila na Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo spravedlnosti. Uplynul téměř rok, takže pokud dosavadní snahy vedení nemocnice neměly úspěch, v plánu by mělo být něco nového a realistického. Byť plánujete omezení jako přechodné, jako nejúčinnější se mi jeví dojednat s Ministerstvem spravedlnosti změnu přílohy 8 vnitřního a kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy.¹ Dále podotýkám, že důvodem mé kritiky byl neuspokojivý stav na oddělení A16 způsobený společným léčením pacientů psychotiků s toxikomany. To samotné zastavení přísunu nových pacientů nevyřeší. I k tomuto by vedení nemocnice mělo napláňovat konkrétní kroky, stejně jako pro to, aby po ukončení přechodného opatření byla situace pacientů a zdravotníků lepší. K poslednímu bodu, kterým má být vnitřní směrnice o možnosti personálu přivolat si v rámci nemocnice

1 Instrukce Ministerstva spravedlnosti 505/2001-Org ze dne 3. 12. 2001, ve znění pozdějších změn.

pomoc, podotýkám, že ukotvení ve vnitřním předpisu je jedna věc a zajištění kapacit k fungování pomoci v praxi je věc druhá. V plánu je nutné na to pamatovat.

Ponechám na Vašem uvážení, zda dalším krokem ministerstva bude vyrozumět mě o finální podobě opatření, anebo zda předtím proběhne ještě komunikace po úřednické linii. Nyní avizuji, jakým způsobem budu ve smyslu ve smyslu § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv² příští vyjádření posuzovat. Jak vidíte, jde mi o to, aby byla opatření nejen ukotvená v čase, ale i konkrétní a schopná dosáhnout zlepšení zjištěných problémů.

Ve svém dopisu mě také informujete o dalších krocích ministerstva v oblasti reformy a humanizace psychiatrické péče. Některé záměry mi nejsou neznámé, ale vítám jejich přiblížení. Projekt reformy psychiatrické péče je dlouhodobý a široký a já jej podporuji při jednání s odborníky i veřejností. Nechtě se pověření pracovníci ministerstva neváhají obrátit na mě nebo mé kolegy v oblastech, kde můžeme poskytnout konkrétní expertní pomoc. Už na úřednické úrovni probíhá sdílení zkušeností s metodou monitoringu psychiatrických zařízení. Myslím, že můžeme přispět i konkrétní účastí na hodnoticích návštěvách, o kterých se v dopisu zmiňujete. Co se týká metodiky postupu psychiatrické nemocnice při kontaktu s Policií ČR, tuto iniciativu vítám, protože je podle mého názoru velmi potřebná a má přesah také do práce policie. Zde nemohu než připomenout své šetření náhlého úmrtí pacienta při zásahu policie taserem, ze kterého jsem dovodila také systémová doporučení pro Ministerstvo zdravotnictví,³ jež nebyla dosud vyslyšena. Po mém soudu by bylo vhodné Vaši současnou iniciativu propojit se školením a metodickým vedením policie.

Co se týká problematiky omezovacích prostředků, rovněž se domnívám, že česká právní úprava vyhovuje současným standardům a metodické doporučení ji vhodně doplňuje. Především, že v budoucnu budu pokračovat ve svém úsilí dosáhnout změny podoby evidence omezení, která v současné době nemůže účinně sloužit ani kontrole, ani cílenému úsilí o snižování potřeby omezení používat.

Shrnuji, že věc systematické návštěvy Psychiatrické návštěvy Kosmonosy ponechávám prozatím neuzavřenou, ve stadiu hodnocení vyjádření dotčených orgánů dle § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv. Na závěr ještě jednou vyjadřuji své potěšení, že v této věci mohu doufat v konstruktivní a pro všechny přínosné řešení, a děkuji, že Vy i Vaši kolegové tématu věnujete tuto pozornost.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

2 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

3 Mimo jiné a) zajistit policejnímu prezidiu odbornou podporu při přípravě vzdělávacího programu pro policisty; c) vypracovat, ve spolupráci s policejním prezidiem, postup pro situace, kdy pro zvládnutí agresivního pacienta zdravotníci volají na pomoc policii a kdy policie působí na půdě zdravotnického zařízení, s cílem zajistit jejich koordinaci a postup založený na principu co nejmenšího omezení a minimalizace použití síly. Srov. můj dopis pro Vás ze dne 5. června 2018.